

Мехёмлөх

**ЭФИР СЌВЁСЕМПЕ
ПУЯН**

Кориандр – пурте пёлекен кинза үсен-тэранан сёмёсё. Унан сиплөхё сүнчен пин сул каяллах пёлнө, сывалма, организма сирёплетме усá курнá.

Кинзán эфир сáвёсемпе пуян сáк вáрри антисептик, сурана ўт илме пулáшакан, ыратнине ирттерекен, ват шёвекё кáларакан, апат ирёлессине лайáхлатакан витёмпе палáрса тáрать.

Суршар чей кашáкё кориандра, анис, энёс, фенхель вáррисене тин вёренё 250 миллилитр шыва ямалла, вáйсáр сүлám сүнче 10-15 минут писёхтермелле. Сивёнсен сáрáхтармалла. Кунне 3 хут 2-шер апат кашáкё икё эрне ёсмелле. Шёвек вар хытсан, хырámлáхпа пыршáлáхра чикен аптратсан пулáшаты, апат ирёлтерессине, пёверпе ват хáмпин ёсне лайáхлатать.

Ревматизм чухне ыратсан кориандр масё витёмлө. Вётетнө кориандра пёр висепе áшá сысна áш сáвёпе хутáштармалла, áна ыратакан ырансене кунне пёрре сёрмелле. 1 эрне сипленмелле. Масá сивётмөшре управалла.

Ват шёвекне кáларма, ыратнине ирттерме сáкán пек шёвек хатёрлеме пулать. 1 чей кашáкё кориандра 1 стакан шыва ямалла, шыв мунчинче 15 минут писёхтермелле, илсен 1 сехет лартмалла та сáрáхтармалла. Кунне 3-4 хут апат хáсан сүнине пáхмасáр 2-шер апат кашáкё ёсмелле.

Сáмах май, АПШ áсчáхёсем нумай пулмасть кориандр юнри холестерин шайне чакарма пулáшнине тёпчесе пёлнө.

**ТЕРМОСРА
ХАТЁРАЕТПЁР**

Пүре чирё пиелонефрит аптратсан сáк шёвексем усáллá. Хáшё-пёрне термосра хатёрлемелле.

✦ Термосри тин вёренё 0,6 литр шыва 3 апат кашáкё сив чир курáкё /цикорий/ ярса 2 сехет лартмалла, сáрáхтармалла. Кунне 3 хут апат хысáсан 1-ер стакан ёсмелле.

✦ Сарá кушак урин /бессмертник/ 1 апат кашáкё чечекне термосри тин вёренё 2 стакан шыва ямалла, 1 сехетрен сáрáхтармалла. Кунне 3 хут апатчен 30 минут маларах суршар стакан ёсмелле. Сиплев курсё – 20-25 кун.

✦ Чáрáш тáррин /хвоц полевой/ 2 чей кашáкё вётетнө курáкне тин вёренё 1 стакан шыва ямалла, 1 сехетрен сáрáхтармалла. Пёчэк сыпкáмсемпе пёр кун хушшинче ёссе ямалла. Шёвек шáк хáмпин шысáсан та усáллá. Анчáх áна цистит вёрёлмен чухне ёсмелле.

✦ Хура хурлáханан вётетнө 5-6 апат кашáкё сүлсине тин вёренё 1 литр шыва ямалла, áшáра 1 сехет лартмалла. Кунне 5-6 хут 1-ер стакан ёсмелле. Тутине лайáхлатма сахáр е пыл хушма юрать.

СЁР УЛМИ СЁТКЕНЁ

Пус ыратсан, юн пусáмё үссен 10 кун выс хырámла сур стакан ытларах сёр улми сёткенё ёсмелле.

Хырámлáх сёткенөн йўсеклөхө пысáк чухнехи гастрит аптратсан сёр улми сёткенё ыратнине ирттерет. Хёрлө тёлсё сёр улми сёткенё вар хытсан пулáшаты.

Сёр улми диабетчиксемшён те усáллá. Вáл хырám ай парён ёсне лайáхлатать, юнри сахáр шайне чакарма пулáшаты. Анчáх áна ёсме пуслыччен тухтáрпа канашламалла, мёншён тесен хáшне-пёрне юрамасан та пултарать.

Апат ирёлтересси, нервсем пáсáлсан кунне 500 грамм сёр улми, кишёр, сельдерей сёткенёсен хутáшне ёсмелле. Сёткен хатёрлеме сывá сёр улми илмелле.

Асáрханáр: хырámлáх сёткенөн йўсеклөхө пёчэк чухне, сахáр диабетчен йывáр тата сивёч формипе аптрасан сёр улми сёткенё ёсме юрамасть.

Асанне сүнсүнчен

ГЕРАНЬ СҮЛСІПЕ

Нервсене лáплантарма геранён 1 апат кашáкё вётетнө сүлсине вёреесе сивённө 1 стакан шыва ярса сёр каса лартмалла. Ирхине сáрáхтармалла, пёр кунра пёчэк сыпкáмсемпе ёссе ямалла. Сиплев курсё – 2 эрне. Кирлө пулсан пёр эрне тáхтанá хысáсан тепёр курс ирттерме юрать.

ЛАЙÁХ МАС

Сыпáсем, пилёк ыратсан сáк мас сáмáллáх күрет. 6 пай лавр сүлсипе 1 пай уртáш йёппине сáнах пулыччен вётетмелле. 12 пай услам супа лайáх хутáштармалла. Масá ыратакан ырансене сёрмелле, áшá япалапа сыхмалла.

**ТАВАР
ИРЁЛТЕРСЕ**

Купарча нервё шысáсан 1 стакан тáвара 2 стакан шурá эрехе ярса лайáх ирёлтермелле. Касхине ыратакан ыранá áшá шарфпа чёркесе тата áшá тáхáнса сывáрма ыртмалла, ирхине сáк тэле тáварпа эрех хутáшөпе сáтáрмалла. Паллах, шáнтмалла мар. Сиплев курсё – 10 кун. Кирлө пулсан тепёр курс ирттерме юрать.

Наталья Демьянова Сёне Шупашкар хулин стоматологи поликлиникинче ёслет. Вáл ачасене сиплет, профилактика ыйтáвёсемпе те нумай тáрáшаты. Наталья Геннадьевна медицина отраслөне 19 сүл ёслесе пуян опыт пухнá, пёрремөш квалификация категориине тивёснө.

Витёмлө

ПЫЛАК ТЫМАР ПУЛÁШАТЫ

Япáх холестеринран. Типётнө пылак тымара /корень солодки/ сáнах пулыччен вётетмелле. 1 чей кашáкё илсе тин вёренё 1 стакан шыва ямалла, вёрекен шыв мунчинче 20 минутран кая мар тытмалла. Илсен 1 сехет лартмалла та сáрáхтармалла. Малтанхи калáпáшне ситерме вёренё шыв хушмалла. Кунне 4 хут 1-ер

чей кашáкё 2 эрне ёсмелле. Юн пусáмне чакарма, нервсене лáплантарма. Барбарисáн вётетнө 30 грамм хуппине е тымарне 1 стакан шурá эрехе ямалла, пүлёмри тёттём ыранта 21 кун лартмалла. 3 кун кашни сехетре 1-ер апат кашáкё ёсмелле, малалла – кунне 3 хут. Сиплев курсё – 2-3 эрне.

Чёре вáйлá сиксен. Сумáр курáкөн /спаржа/ вётетнө 1 апат кашáкё тымарне тин вёренё 1 стакан шыва ямалла, 2 минут вёретмелле. Вёри шёвеке 1-2 чей кашáкё типётнө сумáр курáкё хушмалла. Савáта áшá чёркесе 2 сехет лартмалла. Кунне 3 хут апатчен 30 минут маларах 2-шер апат кашáкё 4 эрне ёсмелле.

КАКАР ХЁРТЕТ

✦ Кáкар хёртнине ирттерме чөрө сёр улмине теркáпа хырмалла, пáчáртаса сёткенне юхтармалла, тáрáлыччен лартмалла. Сёткенне тёпёнчине пáтратмасáр урáх савáта ярса илмелле. Апат умён сур стакан ёсмелле. Унтан сывлáх лайáхланиччене кунне икё хут – ирхине выс хырámла тата касхине сывáрас умён – суршар стакан ёсмелле.

✦ Шáпáр курáкөн /алтей/ тымарне, вёлтрен, хурáн сырли, шáнáр курáкөн /подорожник/ сүлсисене, сиплө вероника курáкне, сар сип утине /зверобой/, тёркөрчене /вахта трехлистая/, календула чечекне пёр висепе илсе хутáштармалла. 1 апат кашáкё пуха термоса тин вёренё 1 стакан шыва ямалла, 7-8 сехетрен сáрáхтармалла. Кунне 3 хут апатчен 30 минут маларах 1-2-шер апат кашáкё сывлáх лайáхланиччене ёсмелле.

✦ 1 чей кашáкё шур тáрáллá хыт курáка /тысячелистник/ тин вёренё 1 стакан шыва ямалла, шыв мунчинче 15 минут писёхтермелле, сáрáхтармалла. Малтанхи висине ситерме вёри шыв хушмалла. Пётнөкөн /мята/ спирт шёвекне темише тумлам е хатёрленө чухне 1-2 пётнөк сүлси хушмалла. Кáкар хёртнин приступөсем вáхáтөнче 1-2-шер апат кашáкё ёсмелле. Шута илме: рецептсенчи висене сирёп пáхánмалла.

**БАКТЕРИСЕМ
ХҮТЁЛЕССЁ**

✦ Ситөннө сýннán пыршáлáхán йёркеллө микрофлора 500 ытла тёрлө микроорганизмран тáрать. Вёсем 3 килограмма яхán тайма пултарассё. Сурри – хулáн пыршáра. Пысáк висене тата микрофлора пётём организмán шайлашуллá ёсёшөн питё кирлө пулнине шута илсе пыршáлáх микрофлорине «хушма орган» тесе те час-часах калассё.

✦ Америка áсчáхёсен тёпчөвёсем тáрáх – пирён организмра пурáнакан бактерисем пёрремөш тип сахáр диабетчен хўтөлеме пултарассё. Ку иммунитетпа пыршáлáхán микрофлора хушшинче сыхáну тачá пулнине тепёр хут сирёплетсе парать.

САНТАЛАК

кáнтáрла	сёрле	
11.06	+19	+11
12.06	+12	+11
13.06	+14	+13
14.06	+12	+12
15.06	+16	+12
16.06	+18	+7
17.06	+19	+8

«Хыпар» Издательство сурчён мён пур кáларáмне Раçсей почтин кашни уйрámөнчөх сýрáнтараçсё:
«Хыпар» – 744 тенкё те 12 пус.
«Хыпар» – шáмат кун» – 321 тенкё те 96 пус.
«Сывлáх» – 215 тенкё те 40 пус.
Савáн пекөх пирён кáларáмсене «Чáваш пичет», «Советская Чувашия» киоскөсенче тата редакцире сýрáнма пулать.

Сум çанталăк
.....

ЮМАН – ХАВАТЛА ЙЫВАÇ

Пирĕн мĕн асаттесем юманпа сиплевре анлă усă курнă. Тĕслĕхрен, чирлĕ ачасене вĕрманна илсе кайнă та сурмалла суралнă самраç юман урлă виçĕ хут каçарнă, унтан ача сипле сыхнă. Чиртен хăтлăма аптранă сын питне сунă шыва юман айне тăкнă.

Юман чир хыççан вайсарланнă, стресс тўссе ирттернĕ сынсене аван пулăшать. Юман вĕрманĕнче сур сехет усăлса сўрени вай хушать, пуç, çĕре ыратнинче ирттерет, юн пусăмне йĕркене кĕртет.

Халăх медицининче хаватла çак йывăçан хуппипе, сұлсипе, йĕкелĕпе усă кураççĕ. Вĕсенчен хатĕрленĕ препаратсем хытаракан, шыçса хирĕçле, шĕвĕрлĕчене пĕтерекен, лăплантаракан, юн кайнинче чаракан витĕмпе палăрса тăраççĕ.

Дизентерирен. 1 чей кашăкĕ юман хуппине вĕресе сивĕннĕ 2 стакан шыва ямалла, 8 сехетрен сĕрхĕрмалла, çĕр тавара пĕчĕртаса шĕвекне юхтармалла. Пĕчĕк сыпăмсемпе пĕр кунра ёçсе ямалла. Сиплев курсĕ – сываличенех.

Писсе кайсан, экзема аптратсан. 1 апат кашăкĕ юман хуппине 1 стакан шыва ямалла, вайсар сұлăм çинче 30 минут тытмалла. Илсен 2 сехет лартмалла та сĕрхĕрмалла. Сĕрлене хирĕç сиенленнĕ ўт сине çак шĕвекре йĕпетнĕ пир пусма хумалла. Ўт сываличенех сипленмелле.

Вар-хырам пĕсĕлсен. 1 чей кашăкĕ вĕтетнĕ юман йĕкелне тин вĕренĕ 1 стакан шыва ямалла, сивĕнчен лартмалла, сĕрхĕрмалла. Кунне 3 хут суршар стакан ёçмелле. Сиплев курсĕ – 1 уйăх.

Асĕрханĕр: ача кĕтекен хĕрарăмсене, аллергии, вар хытнине, геморройпа аптратсан юрамасть.

Выванпа выртаткан чирлĕ сынсене ўт шăтсан. 3 пай вĕтетнĕ юман хуппине 7 пай услам сўпа хутăштармалла. Ашă духовкăна 12 сехете лартмалла, унтан сĕрхĕрмалла, тĕпĕнчине пĕчĕртаса юхтармалла. Пулнă маçа сиенленнĕ ўте асĕрханса сĕрмелле. Нимĕнпе те витмелле, хупламалла мар! Сиплев курсĕ – лару-тăру лайăхланиченех.

Асĕрханĕр: уйрам сынсене аллергии реакциий пулма пултартать.

Усăлă

ПУЧАХЛА ИЕ КУРАКĖ

Сиплевре пучахла ие куракĕн /плаун булавовидный/ спорипе тата сĕр сийĕн ўсекен мĕн пур пайĕпе усă кураççĕ.

Спори тĕленмелле пахалăхпа палăрса тăрат, шывра йĕпенмест, ирĕлмест. Çакна кура унпа официалла медицинăра ача присыпки вырăнне, йывăр чирлĕ сынсене ўт шăтсан сапма, йĕпе экзема, трофика язвине сиплеме усă кураççĕ.

Халăх медицининче спорипе куракĕнчен лăплантаракан, невралги, рематоидла артрит, бронхит, гепатит, холецистит, пĕвер, шăк хăмпин чирĕсем чухне, дизентерирен, вар ыратнинчен пулăша-

кан препаратсем хатĕрлеççĕ. Хырамлăх хутлатсан, пĕвер чирлĕ пулсан. 1 чей кашăкĕ куракă тин вĕренĕ 1 стакан шыва ямалла. Пĕр-икĕ сехетрен сĕрхĕрмалла. Кунне 3-4 хут чĕрĕкшер стакан ёçмелле. Сиплев курсĕ – сывлăх лайăхланиченех.

Юрамасть: сие юлсан, сахăр диабетĕ аптратсан.

Гепатит, холецистит. 1 чей кашăкĕ пучахла ие куракĕн спорине 1 стакан сивĕ шыва ямалла, 8 сехет лартмалла, сĕрхĕртар-

малла мар. Кунне 4 хут апатсен хушшинче чĕрĕкшер стакан шĕвеке спорăсемпе пĕрлех ёçмелле. Сиплев курсĕ – сываличен.

Юрамасть: сие юлсан, сахăр диабетĕ аптратсан.

Турленмен суран, язва чухне. 4-5 апат кашăкĕ спорăна чĕрĕк стакан тип сĕва ямалла. Вайсар сұлăм çинче 10 минут вĕретмелле, сивĕнсен сĕрхĕрмалла. Сĕрлене хирĕç чирлĕ вырăна çак сўра йĕпетнĕ салфетка хумалла, бинтпа сыхмалла. Сиплев курсĕ – сывлăх лайăхланиченех.

Юрамасть: организм йышăнман чухне.

АШАЛЛА
ХУМАЛЛА

✦Май ыратсан пĕр виçе сар сип утине /зверобой продырявленный/, халха çакки куракĕн /одуванчик/ тымарне, хупах тымарне илсе хутăштармалла. 1 апат кашăкĕ пухха 1 стакан шыва ямалла, вĕретмелле, сĕрхĕрмалла. Ашă шĕвекре йĕпетнĕ пусма татăкне ёнсе сине хумалла, ашă япалапа витмелле. 15 минутран илмелле те мая шарфпа чĕркемелле.

✦Аллерги чухне сельдерейĕн вĕтетнĕ 1 апат кашăкĕ тымарне тин вĕренĕ 1,5 литр шыва ямалла, савăта ашă чĕркесе 4 сехет лартмалла, сĕрхĕрмалла. Кунне 3-4 хут апатчен 30 минут маларах 1-ер апат кашăкĕ 2 эрне ёçмелле.

✦Сыпăсем ыратнинчен сипленме сĕкан типĕтнĕ сұлсисене вĕрекен шыва пашăхласа илмелле те вĕриллех чирлĕ вырăна хумалла. Пергамент хучĕпе е полиэтиленпа витмелле, сĕм тутăрпа чĕркемелле, ирхине тин илмелле. Саван пекех сĕка чечекĕ яраса лартнă ашă шывра йĕпетнĕ нумай сийлĕ марля хума юрат. Çак компреспа сипленни сыпă ыратнинчен чылай вăхăта хăтлăма пулăшать.

Шума илме

ХАЙЪРТАН – КУРАГА

Пўрери хайăра курагапа кăларма пулат. 10 кун куллен выç хырамла 200-шер грамм курага сĕмелле. Кăнтăрлачен урăх нимĕн те сĕмелле-ёçмелле маар. 8-9-мĕш кунне шăкра хайăр курама пуслать. 10 кун сипленсен 10 кунлăх тăхав тумалла. Сапла 10-шар кунан черетлесе пырса 10 килограмм курага сĕсе ямалла. Пўре хайăртан тасалать.

СЕЛЬДЕРЕЙ ТЫМАРĖПЕ

Атеросклерозпа кĕрешме питĕ паха хутăш пулăшать. Сельдерейĕн 1 килограмм тымарне сумалла, аш арманĕпе авăртмалла, 6 кун сивĕтмеше лартмалла. Унтан пысăк 3 лимона хуппипех тата вăррисĕр аш арманĕпе авăртмалла, сур килограмм пылпа хутăштармалла, сельдерей тымарĕн пăттипе пĕрле пăтратса сивĕтмеше лартмалла. Кунне 3 хут апатчен сур сехет маларах 1-ер апат кашăкĕ сĕмелле. Хутăш пĕтиченех сипленмелле. Пĕр эрне тăхтанă хыççан сĕне хутăш хаёрлесе тепĕр сиплев курсĕ ирттерме юрат.

ШАМА ПАТРАК

Шамă патракланни /остеопороз/ аптратсан 1 апат кашăкĕ вĕтетнĕ сар сип утине /зверобой продырявленный/ тин вĕренĕ 1 стакан шыва ямалла, вĕрекен шыв мунчине 15 минут лартмалла, унтан илсен 40 минутран сĕрхĕрмалла. 100 грамм пыл тата 1 апат кашăкĕ лимон сĕткенĕ хушса пăтратмалла. Кунне 3 хут апатчен 30 минут маларах 1-ер апат кашăкĕ 2-3 уйăх ёçмелле. Эмеле сивĕтмешре упрамалла.

Кирлĕ пулĕ
.....
ЯШМА ЯПАХ
ЭНЕРГИРЕН
ХАТАРАТЬ

Çак чул – нумай хутăшран тăракан ахаль кремнезем. Ача аваллăх-ра яспис тенĕ, грекларан куçарсан вăл чăпар тенине пĕлтерет. Хĕрлĕ тата сĕмĕс яшма анлă саралнă. Кăвак, сĕрă-кăвак, хура тĕслисем сайрахах тĕл пулаççĕ.

Шайлашулăх чулĕ

Яшма – сынра пуханнă усал энергирен хăтарма пултаракан пĕртен-пĕр чул. Вăл куç ўкесрен, леш тĕнчери вайсенчен хўтĕленине палăртаççĕ. Çак чулран асталана япаласем ывăнине ирттереççĕ, ыра энерги пулаççĕ, шайлашулăха, лăпкăлăха аталантарма пулăшаççĕ, сĕрĕплĕх, пуян ас-тан парнелеççĕ.

Иннекрен
хўтĕлет

Аваллăхра яшмапа сар сипуçне илемлетнĕ, вăл йывăр вăхăтра шанчăклă хўтĕлет тесе шухăшланă. Чула иннекрен хăтарас тĕллевпе юратнă сынсене сумкине, кĕсйине чиксе панă.

Юмăçсемпе асамсăсем яшмапа хайсен йăли-йĕркине ирттерме усă курнă, вăл тимлĕхе ўстерме, малашлăха курса тăрас пултарулăха вайлатма витĕм кўнине палăртнă.

Мĕн асаттесем яшмапа вĕрентў тĕллевĕпе час-часах усă курнă. Çак чула кахал ача сывăракан вырăн сине вăрттан хурсан вăл аслăланасса ёненĕ.

Сывлăхшăн

Яшма сывлăха лайăхлатма пулăшать теççĕ. Минерал шăл ыратнинчен хăтарма, куç сивĕчлĕхне, ас-тана лайăхлатма, юн кайнинче чарма, юна тасатма пултарни палла. Яшма яланах çакса сўрени нумай вăхăт чирленĕ хыççан вай пухма, эпилепси тата сивчир приступĕсене сĕмăллатма пулăшать.

✦Хĕрлĕ тĕслĕ чул çĕре ёçне, хĕрарăм чирĕсем аптратсан ыра витĕм кўрет. Ача минтер айне хурса сывăрсан мĕн пур тĕлĕк асра юлат.

✦Сарă чул вар-хырам чирĕсенчен хўтĕлет.

✦Сĕмĕс яшмапа хырамлăх чирĕсем аптратсан, апат ирĕлесси япăхсан сипленме усă кураççĕ.

✦Хăмăрри организма тасатма, иммунитетта сĕрĕплетме, кăлтăклă ўте лайăхлатма, никотин туртамĕнчен хăтлăма пулăшать.

✦Кăвак тĕслĕ яшма харпăр хайпе килĕшўлĕх тупма, аурăна тасатма, вайлатма пулăшать.

Яшма Зодиакан кирек хăш паллишĕн те юрăхлă.

СУЛАНА ТАСАТАТПĖР

Сула шлаксемпе тулса ларсан унăн ёçĕ пĕсĕлать. Саванпа ача асăннă мелсенчен пĕринпе тасатни ытлашши пулмĕ.

+1 чей кашăкĕ шурă армутине /полынь горькая/ тин вĕренĕ 2 стакан шыва ямалла, савăта ашă чĕркесе 30 минут лартмалла, сĕрхĕрмалла. Кунне 3 хут апатчен 30 минут маларах пыл хушса чĕрĕкшер стакан ёçмелле. Сиплев курсĕ – 10 кунран ытла мар.

+Кунне 3 хут апатчен 1 сехет маларах чĕрĕ шурă купăста сĕткенне суршар стакан ёçмелле. Сиплев курсĕ – 2 эрне, 1 эрне тăхтанă хыççан тепĕр курс ирттермелле.

+Лайăх сунă 2 апат кашăкĕ вир кĕрпине тин вĕренĕ 1 стакан шыва ямалла, сĕр каçа лартмалла. Ирхине шывне тăкмалла. Кĕрпине чĕрĕллех ирхине тата каçхине апатчен 30 минут маларах 1-ер апат кашăкĕ сĕмелле. Сиплев курсĕ – 10 кун.

Сулана сапла тасатнă вăхăтра вегетариан апачĕ кăна сĕмелле.

+Сив куракĕн /цикорий/ тымарĕнчен вĕтетсе хатĕрленĕ 1 апат кашăкĕ сĕнаха 1 стакан шыва ямалла, вайсар сұлăм çинче 10 минут вĕретмелле, илсен сур сехетрен сĕрхĕрмалла. Кун тăршшĕнче виçĕ сĕтĕрĕкпе ёçсе ямалла. Сиплев курсĕ – 10 кун.

ЫЛТАН ХУНАВ
ШĖВЕКĖ

Юнри сахăр шайне чакарма ылтан хунав /золотой ус/ шĕвекĕ те пулăшать иккен. Виçĕ сұлтан самраç мар ўсен-тăранан 15-20 сантиметр тăршшĕ хунавне вакламалла, тин вĕренĕ 700 миллилитр шыва яраса сĕр каçа лартмалла. Ирхине сĕрхĕрмалла. Кунне 3 хут апатчен сур сехет маларах 50-шар миллилитр ёçмелле. 20 кун ёçмелле, 10 кунлăх тăхав тумалла. 20 кунлăх сĕкан пек курссемпе сұлталăка яхăн сипленмелле. Ку сахăр шайне кăна мар, юн пусăмне те чакарма пулăшать.

КАЛЛЕХ – ЧЕЙ КĂМПИ

✦Апат пĕçернĕ чухне ўте асĕртран пĕçертсе ярасан сиенленнĕ вырăна чей кăмпин сўхе сийне касса хурăр. Кăмпа типсенех тепре хурăр. Хĕрелни хăварт иртет, сурана ўт илет.

✦Алă е ура тăтăшах тарласа тарăхтарсан вĕсене чей кăмпин шĕвекне хушнă шыва сĕвĕр. Ўт таса та илĕртўллĕ пултăр тесен ирсерен пите чей кăмпин шĕвекĕнче йĕпетнĕ мамăкпа сĕтĕрмалла.

Пелни пӑсмасть

ШАОЛИНЬ МАНАХӢСЕН
ВӐРТТАНЛАХӢСЕМ

Китайра асамла пӑр вырӑн пур. Унта пуянсем те, чухӑнсем те, палӑрнисем те, ахаль сынсем те лекме тӑрӑшащӑ. Анчах Шаолинь хӑйӑн вӑрттанлахе сене пурне те усса памасть, чунпа таса сынсене кӑна йышӑнать.

Тӑнчепе килӑшӑре

Шаолинь манахӑсем ураӑх тӑнчерен килнӑ сынсем пек туйӑнащӑ. Вӑсем хӑйсемпе хӑйсем, тавралӑхпа, услӑхпа килӑшӑре пурӑнащӑ. Пуҫ, сыпӑсем ыратни мӑнне те пӑлмеҫҫӑ. Кашни куна телейлӑ, таврара мӑн пулса иртнине пархатарлаӑх вырӑнне йышӑнаса ирттереҫҫӑ. Тен, ҫавӑнпах Шаолинь ҫыннисем пирӑнтен ытларах пурӑнащӑ, ҫав тери вата чухне те питӑ илӑртӑллӑ курӑнащӑ. Ку тӑлӑшпе вӑсене мӑн пулашӑть-ха?

Риспа тасатни

Организма шлаксенчен тасатмалли ҫак меслет пӑвер, вар-хырам ӑсне йӑркене кӑртме, шлаксемпе наркӑмӑшсене кӑларма, ытлашши виҫерен пӑр сиенсӑр хӑтӑлма пулашӑть.

Пӑрса хупмалли виткӑслӑ кӑленче савӑта хӑварӑн ҫулсемпе пӑр чухлӑ апат кашӑкӑ ҫунӑ ҫавра рис тултармалла, вӑренӑ ӑшӑ шыв хушса сивӑтмӑше лартмалла. Ирхине шӑвекне тӑкмалла, риса 1-2 апат кашӑкӑ тӑпелесе ӑсса илмелле, шыв хушса вӑйсӑр ҫулӑм ҫинче 3-4 минут пӑҫермелле. Выҫ хырамла тӑвар, ытти техӑмлӑх хушмасӑр ҫисе ямалла. Ирхи 7 сехет ҫурӑччен хатӑрлесе ҫисен лайӑхрах.

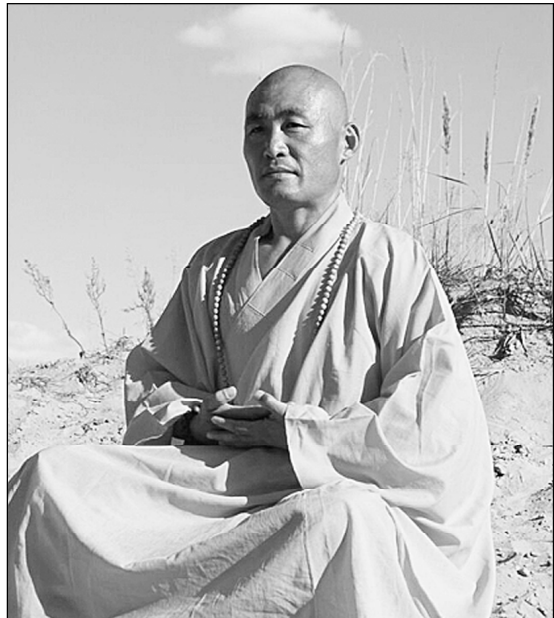
Савӑтра юлна рис ҫине каллех шыв ярса сивӑтмӑше лартмалла. Ҫак процедурӑна пӑтӑм риса ҫисе яриччене пурӑнӑсламалла.

Ҫак меслетпе хатӑрленӑ рис губка пек пулса каять, вӑл вара, организма лексе, пӑтӑм наркӑмӑша, сиенлӑ ытти япалана туртса илет, юн тымарӑсемпе лимфӑсене тастать.

Васкамалла мар

Эпир килте те ӑҫ, тӑрлӑ ыйту шухӑшӑсен ытамӑнчен тухаймастпӑр. Шаолинь манахӑсем васкамаҫҫӑ, хӑйсен пурӑнӑшне япӑх пулаӑмсене кӑртмеҫҫӑ, кашни самантпа киленеҫҫӑ. Ҫакна мӑнле хӑнӑхмалла-ши?

Чи малтанах куна тӑрӑс йӑркелемелле: ҫур ҫӑрччен 2-3 сехет маларах ҫывӑрма выртмалла,

ирхине 6 сехетре тӑмалла. Ултӑ-сакӑр сехет канлӑ ҫывӑрни организмӑн пӑтӑм тытӑмӑн ӑсне йӑркеме ҫителӑклӑ. Стреса ҫӑнтерме медитаци меслетне вӑренсен лайӑх. Кашни кун канса, кӑлеткене ҫемҫетсе илни усӑллӑ. Шӑпӑхра, никам чӑрмантарман вырӑнта меллӑ вырнаҫса лармалла, куҫа хупмалла, куҫ умне тикӑс шывла ту кӑллине, илемлӑ тавралаӑха кӑларса тӑратмалла. Ҫакӑнти ыра шӑршапа киленнине, сире кунта питӑ хӑтӑлине туйма тӑрӑшмалла. Медитаци валли малтанлаӑха кунне 5-7 минут уйӑрсан та ҫителӑклӑ, хӑнӑхсан вӑхӑтне хушса пыма юрать.

Шаолинь манахӑсем ҫапла сенеҫҫӑ: пурӑнӑҫра пӑтӑмӑн эпир шухӑшланӑ пек пулса пымасть, анчах чи йывӑр вӑхӑтра та алла усмалла мар. Кирек хӑҫан та лару-тӑрӑва лайӑхлатма сирӑн вӑй ҫитессе шанса тӑмалла.

Хусканмаллах

Кашни сынӑн чун тасалаӑхӑшӑн кӑна мар, ӑтпӑ ҫирӑплӑхӑшӑн те тӑрӑшмалла. Ҫавӑнпа куллен ҫителӑклӑ хусканли пыҫӑк пӑлтерӑшлӑ. Тренажер залӑнче сехечӑ-сехечӑпе тар юхтармаса та юрать. Паркӑра, вӑрманта ытларах усӑлса ҫӑремелле.

Паха ҫимӑҫ

ЛИМОН КИРЕК ХӑҫАН
ТА ВЫРӑНЛА

Ҫывӑрна чухне урана шӑнӑр хутлатса лартни апратсан кашине выртас умӑн ура тӑпӑсене лимон сӑткенӑ лачкасах сӑрмелле. Шӑлмалла мар, хӑй тӑлӑнӑх типме памалла. Сиплев курсӑ – пӑр эрнерен кая мар.

Ҫит евӑрлӑ пара пулашма лимона хуппипех тата вӑррисӑр вӑтӑ теркӑпа хырмамалла, пӑр виҫепе сахӑрпа хутӑштармалла. Кунне 3 хут 1-ер чей кашӑкӑ 2 эрне ҫимелле. 2 эрне тӑхтанӑ хыҫҫӑн тепӑр курс ирттермелле.

Атеросклерозран хӑтӑленме тата сипленме лимон-ыхра шӑвекӑ хатӑрлемелле. Вӑтӑ теркӑпа пӑр пуҫ ыхрана тата пӑр лимона хуппипех /вӑррисӑр/ хырмамалла. Лайӑх хутӑштарса

пӑлӑм температуриллӑ 1 литр шыва ямалла, савӑта хупӑлчапа хупса икӑ кун лартмалла. Кунне 3 хут апат умӑн 1-ер апат кашӑкӑ /малтан силлесе/ ӑҫмелле. Шӑвек пӑтиччене сипленмелле. Ӑна сивӑтмӑшре упрамалла.

Илемлӑх рецепчӑ. Кофе арманӑне сӑлӑ хӑрпӑкне вӑтетмелле. 1 апат кашӑкӑ сӑлӑ ҫӑнӑхне 1 чей кашӑкӑ вӑренӑ ӑшӑ сӑтпе хутӑштармалла, темиҫе тумлам лимон сӑткенӑ хушмалла, тепӑр хут пӑтратмалла. Пӑтта пите ҫӑхе сийпе сӑрмелле. 5-7 минутран типнӑ сие пӑрне вӑҫсемпе ҫӑсе илме пулать. Унтан нӑретекен крем сӑрмелле. Маскӑна ҫулӑ, йӑркеллӑ, хутӑш ӑте эрнере 1-2 хут сӑрмелле.

Мелӑ пур

КАШТАХ НАЧАРЛАНАС
КИЛЕТ-И?

Кӑлетке виҫине икӑ-виҫӑ килограмм ҫакарас тесен ҫак сӑнӑсене пӑхӑнни кирлӑ витӑм кӑрет. Ҫакна кӑна асра тытмалла: сиплев вӑхӑтӑнче апата нумай ҫисе лартмалла мар, унсӑрӑн усси пулмӑ.

◆ Арпусӑн чӑрӑ е типӑтнӑ хуппине вӑтетмелле. 1 пай хуппа 10 пай вӑри шыва ямалла. Вӑрекен шыв мунчинче 30 минут лартмалла. Пӑлӑм температуриччен сивӑнсен сӑрӑхтармалла, тӑпӑнчине пӑчӑртаса юхтармалла, малтанхи виҫине ҫитерме вӑренӑ шыв хушмалла. Кунне 4-5 хут ҫуршар стакан ӑҫмелле. Сиплев курсӑ – 2 эрне. Пӑр эрне тӑхтамамалла та каллех ҫавӑн чухлӑ вӑхӑт ӑҫмелле. Кирлӑ пулсан темиҫе курс та ирттерме юрать.

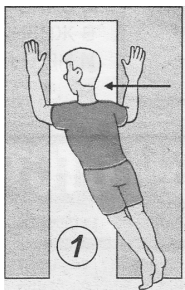
◆ Кунне 2-3 хут шурӑ купӑста сӑткенне 1-2-шер апат кашӑкӑ ӑҫмелле. Виҫене майӑпен ӑстерсе пымалла та кунне 3-4 хут ҫуршар стакан ӑҫме пуҫламалла. Сиплев курсӑ – 1-2 уйӑх.

◆ 1 апат кашӑкӑ сысна курӑкне /горец птичий, спорыш/ тин вӑренӑ 2 стакан шыва ямалла, вӑрекен шыв мунчинче 15 минут тытмалла, илсен 45 минут лартмалла та сӑрӑхтармалла. Кунне 3 хут апатчен 15 минут маларах ҫуршар стакан ӑҫмелле. Курс – пӑр уйӑхран кая мар.

Хускану

ЭХ, ҪУРӑМ ЫРАТАТЬ...

1. Уҫӑ алӑк патне пырса тӑмалла та алӑсене пуҫран ҫӑлӑрех тытса стенаран тӑревленмелле, хул пуҫсисен умӑнчи мышцисем туртӑнма пуҫличчене малалла ӑпӑнмелле. Ҫапла 15-30 ҫеккунт тытӑнса тӑмалла, унтан малтанхи пекех майланса тӑмалла. 3 хут тумалла.

2. Пукан ҫине лармалла. Алӑсене пуҫ хыҫнелле ямалла, пӑрнесене хӑреслентерсе тытмалла. Чавсасене хыҫалалла ямалла, ҫурӑма авмалла, маччаналла пӑхмалла. Хусканӑва 10 хут тумалла.

3. Ҫурӑмпа стена еннелле тӑмалла е лармалла. Алӑсене айккинелле чавсасемпе лапписем стенана перӑнмелле

сармалла. Алӑсене васкамасӑр май килнӑ таран ҫӑклемелле, ҫавӑн пекех майӑпен аялалла антармалла. Чавсасемпе ал лапписем стенаран уйрӑласран асӑрханӑр. Хусканӑва 10 хут тумалла. Хӑнӑхтарӑва кунне виҫӑ хут пурӑнӑсламалла.

4. Хул калакӑсене пӑр-пӑрин ҫумне туртӑнтармалла. Хӑнӑхтарӑва тӑрса е ларса тума юрать. Ҫак вӑхӑтра алӑсем кӑлетке тӑрӑх канлӑн усӑнса

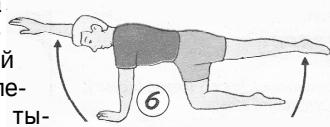
тӑчӑр. Хул калакӑсене пӑр-пӑрин ҫумӑнче 5 ҫеккунт тытса тӑмалла та ҫемҫетмелле. Ҫапла 10 хут тумалла. Хӑнӑхтарӑва кунне виҫӑ хут пурӑнӑсламалла.

5. Урайне хырам ҫине выртмалла, кӑкӑр айне пӑчӑк минтер е хуҫлатнӑ ал шӑлли хумалла. Алӑсене айккинелле сармалла, чавсасене тӑрлетмелле, ал лапписене чӑмӑртамалла, пуҫ пӑрнесене ҫӑлелле кӑнтармалла. Хул пуҫсисене пӑр-пӑрин патнелле туртӑнтарнӑ май алӑсене майӑпен ҫӑлелле ҫӑклемелле, ҫавӑн пекех майӑпен аялалла антармалла. Ҫак вӑхӑтра пуҫа кӑлеткепе пӑр

шайра тытмалла. Янаха ан ҫӑкӑр, пуҫпа урайне ан перӑнӑр. 15 хут тумалла. Кунне виҫӑ хут пурӑнӑсламалла.

6. Тӑватӑ уран тӑмалла, хырам мышцисене хытармалла, хырама шалалла туртса кӑртмелле /пилӑке авмалла мар/. Майӑпен сылтӑм алӑпа сулахай урана ҫӑлелле ҫӑклемелле, 5 ҫеккунт тытӑнса тӑмалла, каялла хумалла. Халӑ сулахай алӑпа сылтӑм урана ҫакӑн пекех ҫӑклемелле. Кашни енӑе 10 хут тумалла.

ПӑРЛЕНЕТ, КӑҪӑТЕТ

+Куҫ шыҫсан, кӑҪӑтсен, пӑрленсен теркӑланӑ чӑрӑ ҫӑр улмине ҫӑмарта шуррипе хутӑштармалла. Куҫ ҫине 15-20 минута хумалла. Процедурӑна выртса тумалла. Пӑр эрне кашни кун сипленни витӑмлӑ.

+Куҫ хупанки шыҫсан /блефарит/ ҫуршар чей кашӑкӑ эмел курӑкӑпе /ромашка аптечная/ календула чечекӑсене тин вӑренӑ 1 стакан шыва ямалла, 8 минут лартмалла, сӑрӑхтармалла. Кунне 3 хут стаканӑн виҫӑмӑш пайне ӑҫмелле. Куҫ хупанкисем ҫине базиликӑн чӑрӑ ҫулӑсисене хумалла. Шыҫни икӑ кунранах иртме кирлӑ.

ГЛИЦИНА – ЧӑЛХЕ АЙНЕ

Хумхансан, стресс чухне тухтӑрсем глицин сенеҫҫӑ. Анчах хӑшӑсем, ӑнлансах ҫитейменнипе-ши, ӑна шывпа сыпса ӑҫеҫҫӑ. Тӑрӑссипе, ӑна ҫӑтма та, шывпа сыпса ӑҫме те юрамасть. Глицин тӑмине чӑлхе айне хурса ӑммелле.

Вӑл хырамлаӑха нимӑнле сиенлӑ витӑм те кӑмест. Инструкцире пӑртен-пӑр япӑх енне кӑна – хӑшӑсен ӑна аллерги реакциӑе пулма пултараҫса – палӑртнӑ.

Глицин япаласен ылмашӑнӑвне йӑркене кӑртет, лӑплантарат, ӑс-тӑн ӑҫне вӑйлатать.

ТАРӑХТАРСАХ ҪИТЕРЕТ

Ҫуллахи шӑрӑхра хӑшӑсен тар питӑ вӑйлӑ тухать. Хул айӑ йӑпенсе тӑни тарӑхтарсах ҫитерет. Ырӑ мар шӑрӑран килти мелпе мӑнле хӑтӑлма пулать-ха?

Апат содипе усӑ курса пӑхӑр. Паллах, вӑл тар вӑйлӑ тухнинчен /гипергидроз/ хӑтараймасть. Ҫапах та ыра мар шӑрӑпа кӑрешме пулашӑть. 1-2 чей кашӑкӑ содӑна 1 стакан шывра ирӑлттермелле. Ура мамӑк тампона йӑпетмелле те хытӑ тарлакан вырӑнсене сӑтӑрмалла. Шӑрӑх ҫанталӑкра ҫак процедурӑна кунне темиҫе хут тумалла.

Сывлӑх апачӑ
.....

ЮН ПУСАМӐ БИТЛА ПӐЧӐК

Гипотониксен юн пусамне хӑпартма апата тӑрлӑ техӑмлӑх ытларах хушмалла. Вӑсем юн тымарӑсене пӑрӑсӑ.

Тинӑс купӑсти пахча ҫимӑҫпе

1 банка консервланӑ тинӑс купӑсти, 1 пуҫ сухан, 1 пӑҫернӑ кишӑр, 1 апат кашӑкӑ тип ҫу, тӑвар.

Кишӑре шултра теркӑпа хырмалла, сухана вӑтӑе вакламалла, тинӑс купӑстипе хутӑштармалла, тӑварпа тип ҫу ярса пӑтратмалла.

Лимон кӑселӑ

Ҫур литр шыв, ҫур лимон, 1 апат кашӑкӑ крахмал, 1 чей кашӑкӑ пыл.

Лимона пӑчӑртаса сӑткенне юхтарса илмелле, юлнине 1 стакан шыва ярса пӑҫермелле, сӑрӑхтармалла. Кӑшт сивӑе шывра крахмала ирӑлтӑрмелле, лимон ярса пӑҫернӑ вӑрекене шыва хушмалла, вӑреме пуҫласанах илмелле. Стакана ямалла, лимон сӑткенӑе пыл хушмалла.

Сазан пулӑ хӑймапа

Сазан пулӑ, 2 пуҫ сухан, 2 апат кашӑкӑ тип ҫу, 1 стакан хӑйма, 100 грамм теркӑланӑ сыр, тутӑ кӑмелӑх тӑвар тата хура пӑрӑҫ.

Пулла тасатмалла, икӑ енне те тӑвар сапмалла, ҫурӑмӑе урлӑ кашни 3 сантиметртан кӑштах касмалла. Сухана вӑтӑе вакламалла, ҫу ҫинче ашаламалла, тӑвар, пӑрӑҫ сапмалла. Пулӑ ҫурӑмӑнчи касӑксене ашаланӑ сухан кӑштах тултармалла, юлнӑ сухана протвинь ҫине хумалла. Ҫиеле – пулла. Духовкӑна лартса пӑҫермелле. Унтан пулӑ ҫине пӑрӑҫпа тата сырпа хутӑштарнӑ хӑйма ямалла та духовкӑна тата 10 минута лартмалла.

Симӑс суханпа рис запеканки

1 килограмм симӑс сухан, 4 апат кашӑкӑ рис, 6 помидор, 6 ҫамарта, 2 стакан сӑт, 1 стакан шыв, 1 стакан тип ҫу, 200 грамм брынза, петрушка ҫулҫи, тутӑ кӑмелӑх тӑвар тата пӑрӑҫ.

Симӑс сухана вакласа ҫатма ҫинче ашаламалла. Риса ҫумалла, сухан ҫине хурса ашаламалла. Помидорӑн хуппине сӑмелле, вӑтӑе вакламалла, суханпа тата риспа пӑрле духовкӑна лартса ашаламалла. Шыв, тӑвар, пӑрӑҫ, вакланӑ петрушка хушмалла, хупӑлчапа витмелле, вӑйсӑр ҫулӑм ҫинче рис пишӑнчен тытмалла. Унтан ятарлӑ формӑна ҫуҫарса ҫине якатмалла. ҫамартана сӑтпе пӑрле лӑкаса кӑпӑшлантармалла, риспа сухан хутӑшӑе ҫине ямалла, теркӑланӑ брынза сапмалла, духовкӑра 200 градус температурӑра ҫийӑе хӑреличчен пӑҫермелле.

Асӑрханӑр
.....
ВӐРӐМ ТУНА
ҪЫРТӐТЬ, ӐТ
КӐҪӐТЕТ

Ҫуллахи ҫанталӑк тӑлӑнмелле ыра, хӑвеллӑ, ашӑ, кӑмӑллӑ, пӑрте кӑрес те килмест. Анчах ҫак ырлӑхпа чунран киленме вӑрӑм туна тапӑнни чӑрмантарать. Шел те, чылайӑшӑе вӑрӑм туна ҫыртнипе кӑна мар, ӑна аллерги реакциӑе пуррипе аптраҫҫӑ.

Аллерги сурана вӑрӑм туна амин антикоагулянтлӑ сӑлеки лекнипе пуҫланать. Ҫавна пула ҫыртнӑ ыран чӑтма ҫук кӑҫӑтме тытанать, шыҫать, тӑртанать. Мӑн тумалла-ха?

Хӑлха ҫакки курӑкӑн тунин е ҫулҫин сӑткенӑнче йӑпетнӑ марлӑна ҫыртнӑ ыран хумалла, бинтпа ҫирӑплетмелле. Ҫыхха вӑхӑт-вӑхӑтпа ҫеннипе улӑштармалла.

Кунта та, ытти тӑслӑхре те ҫыртнин паллисем ҫухаличчене сипленмелле.

Сиенленнӑ ӑте петрушкӑн чӑрӑе сӑткенне сӑрмелле е петрушка ҫулҫине сӑткен тухиччен лӑчӑркесе хумалла. Бинтпа ҫирӑплетмелле.

Пӑр лимон сӑткенӑнче йӑпетнӑ салфетка хурса бинтламалла.

Вӑрӑм туна ҫыртнӑ ыранӑ шӑл пасти сӑрме юрать. Пастӑри ментол ӑте сивӑекекен витӑм кӑрет, кӑҫӑтнин лӑплантарать.

Тӑртаннине ирттерме 1 чей кашӑкӑ апат содине вӑресе сивӑннӑ 1 стакан шывра ирӑлтӑрмелле. Ҫак шӑвекре йӑпетнӑ салфеткана ҫыртнӑ ыран хурса бинтпа ҫирӑплетмелле. Тӑртанни чакиччене тытмалла.

Вӑрӑм туна ҫыртасан хӑтӑленме гвоздика, анис, чей курӑкӑн, эвкалипт эфир ҫӑвӑсен шӑрши пулӑшӑе. Темӑе тумлам эфир ҫӑвне 1 апат кашӑкӑ тип ҫуна хутӑштарса уҫӑ ӑте сӑрмелле. Анчах ку мелле эфир ҫӑвне аллерги пулмасан кӑна уҫӑ курма юрать.

ШӐПӐН
ӐССЕХ
ПЫРАТЬ

Ура тӑпӑнче хытсах пыракан вируслӑ шӑпӑнрен темӑе мелле сипленме пулать.

■ 30 грамм прополис настойкине 70 процентлӑ 100 миллилитр спирта ярса 10 кун лартмалла, вӑхӑт-вӑхӑтпа силесе илмелле. Унтан тӑрӑлнӑ шӑвекне тӑкмалла, пӑттинне шӑпӑн ҫине хурса пластырьпе ҫирӑплетмелле, темӑе кун тытмалла.

■ 1 пай вӑтетнӑ прополиса 3 пай тип ҫӑва ярса ирӑлтӑрмелле, хутӑшран пашала йӑвалламалла, чирлӑ ыранӑ 2-3 кун хумалла. Шӑпӑне ҫемҫетме малтан урана вӑри шыва чиксе лармалла.

■ Шӑпӑн курӑкне /чистотел/ тымарӑпӑх кӑкламалла. Тунинчен тухакан сарӑ шӑвекке шӑпӑне сӑрмелле. Процедура ир-каҫ мӑшӑр кунсенче тумалла. Ӑтти кун – урӑхла процедура. Симӑсленнӑ ҫӑр улми хуппине касса илмелле те унпа шӑпӑне пуссах сӑтӑрмалла. Сиплев курсне ваннӑкӑсемпе ҫирӑплетмелле. 10-15 сантиметр тӑршшӑе чӑрӑш турӑҫене шыва ямалла, вӑйсӑр ҫулӑм ҫинче 2 минут вӑретмелле. Шӑвек сивӑнсен унта урасене чиксе лармалла. Ку процедура 3 кунра пӑрре тумалла.

Ҫӑлте асӑннӑ меслетсенчен пӑринпе кун сиктермесӑр сипленмелле. Пуҫламӑш витӑмне пӑр эрнерен асӑрхатӑр. Малтан ыратни иртет. Темӑе кунран шӑпӑн ыранӑе хуралать, типме тытанать. 2 эрнерен тымарӑсем майӑпенех татӑлса ӑкеҫҫӑ. 1,5 уйӑхран юлашки шӑпӑн те ҫухалать.

Ырӑ сӑнӑсем
.....
ПЫР ШЫҪӐ

Чӑрӑе кӑшмана вӑтӑе теркӑпа хырмалла, пӑчӑртаса сӑткенне юхтармалла. 1 стакан сӑткенне 1 апат кашӑкӑ 9 процентлӑ уккус е пан улми уккусӑе ярса пӑтратмалла. 1 сехет лартмалла. Ҫак шӑвекпе пыра кунне 5-6 хут хут ҫӑхемелле. Сываличчене сипленмелле.

ЧӑРЕ СИКСЕН

Чӑре таппи хӑвӑртлансан 5 апат кашӑкӑ чӑрӑе е шӑнтнӑ палана тӑмелле. Пӑтратсах тӑрса 3 стакан тин вӑренӑе шыв хушмалла. 4 сехетрен сӑрӑхтармалла. Кунне 4-5 хут апатчен суршар стакан ӑҫмелле. Сиплев – сывлӑх лайӑхланиччен.

СЫППА СӐТӐРМА

Ҫур литр кӑрекене кӑленче савӑта вӑтетнӑе 5 шӑл ыхра тата суршар стакан пан улми уккусӑе шурӑ эрех ярса пӑтратмалла. Тӑттӑм ыранта 7 кун лартмалла. Шӑвекпе ыратакан сыпӑсене сӑтӑрма уҫӑ курмалла. Сиплев – сывлӑх лайӑхланиччен.

Реклама тата пӑлтерӑсем
.....**УСЛУГИ**

32. Наркология. Живите трезво! Анонимно. Консультация бесплатно. С 8.30 до 19 ч., сб., воскр., – с 8 до 13 ч. А.: Чеб., пр. Ленина, 56. Т. 552733. Лиц. ло 2101000928 МЗ СР РФ от 13.09.13 г. Имеются противопоказания, проконсультируйтесь со специалистом.

63. Член профессиональной ассоциации народных целителей и экстрасенсов России. **Диагностика, снятие порчи, защита.** Т. 89063808628.

115. Наркология. Трезвая жизнь. Т. 8-902-663-20-80. Лиц. 5001001230 от 8.06.2007г. Имеются противопоказания, проконсультируйтесь со специалистом.

152. Бурение скважин на воду. Т. 8-960-302-12-93.
229. Кровля, обшивка домов. Гарантия. Скидки. Т. 89276687574.

КУПЛЮ

18. Бычков, тӑлок, коров, лошадей. Т. 8-962-599-47-06.

141. Коров, бычков и лошадей. Т. 8-903-065-99-09.

РАБОТА

110. Монолитчики, плотники, монтажники, шлифовщики, каменщики, сварщики. Питание, спецодежда, вахта. Т. 8-925-002-22-38.

ПРОДАЮ

4. Пластиковые ОКНА. Низкие цены. Рассрочка. Замер, доставка – бесплатно. Т. 89875766562.

5. Блоки керамзитобетонные 20x20x40, 12x20x40, 9x20x40 пропаренные, гидро-вибропрессованные заводские от производителя – недорого; **цемент, песок.** Доставка. Разгрузка. Без выходных. Кассовый чек, документы. Т. 8-960-301-63-74.

11. Гравмассу, песок, щебень, керамзит, чернозём, навоз – дешёво. Доставка. Т. 89276689713.

20. Сетку-рабицу, ворота, калитки, заборы, **кровля, обшивка** домов, навесы. Д-ка. Установка. Пенсионерам скидки. Т.: 89022881447, 38-75-74, metalservis21.ru.

22. ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА. Замер, доставка – бесплатно. Без выходных. Т.: 89176529694, 89276679588.

23. Гравмассу, песок, бой кирпича, **щебень.** Д-ка. Т. 89061355241.

35. Блоки керамзитобетонные от производителя. Высокое качество. Низкие цены. Доставка. Документы. Т. 89373866629.

66. Заборы кованые. Т. 89276689587.

77. Теплицы: 3x6 – 12000 руб., 3x8 – 15000 руб. Доставка. Т. 48-16-54.

117. ОКНА Чувашии. Пластиковые **окна,** железные **двери.** Замер. Монтаж. Скидки. Т. 89050281182.

157. Пластиковые ОКНА, стальные **ДВЕРИ.** Дешёво. Т. 89276689303.

158. ОКНА, ДВЕРИ "БАРС". Заводское производство. Бесплатный замер. Рассрочка. Гарантия 10 лет. Скидки. Т. 89276689303.

340. Песок, ОПГС, щебень, асфальтную крошку, **торф, навоз;** вывоз мусора. Почасовая работа. Тел.: 89061326378, 484161.

«ХЫПАР»
Издательство
сӑрчӑе автономии
учрежденийӑе

Сывлӑх

Ҫыранмалли индекс: 11524

УЧРЕДИТЕЛЬ:
"ХЫПАР" ИЗДАТЕЛЬСТВО СӐРЧӐЕ" АВТОНОМИ УЧРЕЖДЕНИӐЕ

Директор-тӑп редактор
А.П.ЛЕОНТЬЕВ
Редактор
А.Х.ЛУКИЯНОВА

Хӑсӑта Федерацин ҫыхӑну, информаци технологиӑсен тата массӑллӑ коммуникацисен сферинчи надзор службинче /Роскомнадзор/ 26.04.2013 ҫ. ПИ ФС77-53798 №-пе регистрациленӑ.

РЕДАКЦИ АДРЕСӐ:

428019, Шупашкар хули, Иван Яковлев проспекчӑе, 13, Пичет сӑрчӑе, III хут, "Сывлӑх".

ЫЙТСА ПӐЛМЕЛЛИ ТЕЛЕФОНСЕМ: 56-03-04, 56-00-67.

коммерци дирекцийӑе:

28-83-70,

56-20-07 – инспекторсем.

hypar2008@rambler.ru

Факс: /8352/
28-83-70.
Электрон
почты:
hypar@mail.ru

Пичете графикала 18 сехетре алӑ пусмалла, 16 сехетре алӑ пуснӑ. Хӑсӑта «Хыпар» Издательство сӑрчӑе» АУ техника центрӑнче калӑпланӑ, «Чӑваш Ен» ИПК АУО типографийӑнче пичетленӑ, 428019, Шупашкар хули, И.Яковлев проспекчӑе, 13. 56-00-23 – издательство директорӑе. Тираж 7527. Заказ 2110.